

Téma: Rozpočtová soustava

Předmět: Ekonomie

Zaslal(a): R690

Rozpočtová soustava

- Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech
- Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Soustava veřejných rozpočtů a institucí. Místní (kraje a regiony), Centrální vlády (SR, nár. fond, státní, privat., nár. majetku, zdrav., pojišť fondy)
- Je součástí finančního systému celého NH.

Soustava rozpočtových vztahů

- Peněžních fondů
- Orgánů a institucí

Veřejné rozpočty

- Státní rozpočet
- rozpočty organizačních složek a příspěvk. org.
- regionální rozpočty
- rozpočty krajů

Mimorozpočtové fondy

- územní rozpočty
- místní rozpočty
- rozpočty obcí
- Státní fondy
- Fondy územní samosprávy
- Fondy obcí
- Fondy krajů

Soustava rozpočtových orgánů

- právo na účasti rozpočtového procesu (vláda, parlament, ministerstvo financí, rezortní ministerstva, ústřední orgány, krajské úřady, zastupitelstva krajů, obecní úřady a obecní zastupitelstva)
- právo kontrolovat hospodaření s prostředky (nejvyšší kontrolní úřad, finanční ředitelství a finanční úřady)

MODELY SOUSTAV ROZPOČTŮ

- Modely fiskálního federalismu

Model jediného rozpočtu - Plně centralizovaný model

- Příjmy a výdaje vlastního rozpočtu + celkový souhrn rozpočtů nižších stupňů
- V ČR by to znamenalo - státní rozpočet ČR + souhrn rozpočtů krajských a místních úřadů
- Státní rozpočet = soustava veřejných rozpočtů

Model relativní samostatnosti rozpočtů - Kombinovaný model

- Rozpočet vyššího stupně zahrnuje jen některé příjmy a výdaje rozpočtů nižších stupňů.
- Peněžní prostředky poskytují rozpočtům nižšího stupně formou přidělů dotací nebo

subvencí.

- Rozpočet vyšší - výdaje, rozpočet nižší - příjmy.

Model autonomie rozpočtu - plně decentralizovaný model

Státní rozpočet je oddělen od ostatních veřejných rozpočtů.

ROZPOČTOVÝ PROCES

- 2,5 roku předem
- Každoroční sestavování
- zásada publicity.

1. sestavení návrhu rozpočtu (MF)

- v čas - v polovině předcházejícího období
- projedná vláda, buď vrátí MF nebo projedná do září PS

2. projednání a schválení rozpočtu v zákonodárném sboru

- Zk č. 90/95 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny - vláda je povinna předložit návrh Poslanecké sněmovně nejpozději 3 měsíce před začátkem nového období.
- 1. čtení - schválení základních údajů (celkové příjmy, výdaje, saldo a jeho vypořádání) (Rozpočtový výbor)
- 2. čtení - podrobná rozprava- pozměňovací návrhy (zodpovědný informátor - poslanec)
  - Možnost vrátit do 2. čtení
- 3. čtení - nejdříve 48 h po druhém čtení; pouze změny formátování (gramatické, tiskové chyby) - na konci hlasování o schválení státního rozpočtu - v praxi třetí čtení málokdy

3. Realizace veřejného rozpočtu

- pokladní plnění rozpočtu (inkaso příjmů a čerpání výdajů)
- příjmové a výdajové účty státního rozpočtu vede ČNB
- účty krajů a obcí – banky které si samosprávné orgány zvolí

4. Kontrola během

- pokladní plnění – zajišťuje banka, ministerstvo financí, správci kapitol, krajské úřady
- zabránit zneužití

5. Postrozpočtová kontrola plnění rozpočtu

- sestaví se státní závěrečný účet – MF – PS
- návrh rozpuštění přebytku či řešení deficitu státního rozpočtu
- státní závěrečný účet+hospodař.úz. samospr.+mimorozpočtové výdaje

6. Problematika změny rozpočtů

- rozpočtové opatření
  - přesun prostředků v rámci státního rozpočtu nebo jeho kapitol
  - povolené překročení výdajů – nedochází ke změně schváleného objemu výdajů
  - vázání prostředků státního rozpočtu v rámci státního rozpočtu
- pravomoc
  - Poslanecká sněmovna uděluje vládě a ministru financí
  - Zastupitelstvo kraje, rada kraje – uděluje hejtmanovi
  - Obecní zastupitelstvo, obecní rada – starostovi

ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Jednotné třídění kvůli přehlednosti. upravena vyhláškou ministerstva financí o rozpočtové skladbě – ze zákona o rozpočtových pravidlech. je vymezena jak slovně tak číselně

- zásada jednotnosti
- zásada závaznosti
- zásada odvětvové shody příjmů a výdajů

hlediska třídění příjmů a výdajů

odpovědnosti (kapitoly)

- kdo odpovídá za danou oblast příjmů a výdajů – správce kapitoly
- Kapitoly

odvětví

- určuje druh činnosti a subjekt
- Skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy

druhy

- podle ekonomických druhů
  - výdajový druh – nákup věcí, služeb, prací, práv
  - příjmový druh – příjmy za poskytnuté věci, služby, zdroj transferu
- třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položek

konsolidační

- pohyb peněz uvnitř rozpočtové soustavy
- výdaj z jednoho rozpočtu je příjmem druhého rozpočtu
- Záznamové jednotky

ROZPOČTY MĚST A OBCÍ - STRUKTURA JEJICH PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Rozpočet obce a kraje obsahuje

- Příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy a územní správy
- Finanční vztahy k veřejnému sektoru
- Finanční vztahy k podnikatelským subjektům
- Finanční vztahy ke státnímu rozpočtu a ke státním fondům
- Finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje
- Finanční vztahy k ostatním obcím
- Finanční vztahy návratného charakteru
- Finanční vztahy k ostatním subjektům

Územní samospráva - územní celek, společenství občanů, samospráva veřejných věcí

Místní finance - fiskální decentralizace (přesun pravomocí na místní úroveň)

Příjmy z rozpočtu - velikost a struktura je daná jejich samostatností

- Vyrovnaný rozpočet
- Přebytek je investován
- Deficit uhrazen (úvěrem, prodejem emisí)

Běžný

- Běžní financování za 1 rok

kapitálový

- splatnost delší než 1 rok (investice)

Běžný rozpočet

Příjmy		Výdaje	
Daňové	- sdílené daně - svěřené daně - místní daně	Veřejný pořádek	- policie - hasiči
Nedaňové	- Poplatky služeb - místní správní - ostatní (dary, pronájmy)	Veřejné služby	- místní správa - zdravotnictví - vzdělávání - sociální péče - byty - obecní služby
Dotace		Dotace	
Zisk obecních podniků		Ztráty obecních podniků	
ostatní		Ostatní	

Kapitálový rozpočet

Příjmy		Výdaje	
Prodej majetku	- movitý (osobní, mobilní) - nemovitý (stavba) - kapitálový (podíly zisku, aj.)	Investice	- hmotný a nehmotný majetek - nemovitosti - kapitálové investice
Dotace		Dotace	
Splátky dluhů a půjček		Splátky dluhů, půjčky	
ostatní		Ostatní	

Mimorozpočtové – fond rezerv a rozvoje (na schodek a neplánované potřeby)

Struktura příjmů rozpočtu

Běžné

- Dle charakteru - daňové/nedaňové
- Dle původu - vlastní/z přerozdělování (nenávratné transfery, návratné)

Kapitálové

- Vlastní
- Přerozdělovací (nenávratné transfery, návratné)

Struktura výdajů rozpočtu

- Dle plánování - plánované/neplánované
- Dle ekonomiky - běžné/kapitálové
- Dle návratnosti - návratné/nenávratné
- Funkce - alokační/redistribuční/stabilizační
- Infrastruktury - ekonomickou/sociální infrastrukturu